

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 20. maj 2020

Sag BS-42977/2019-HJR

Studio X Viaduct ApS
(advokat Christina Mattie Aagaard)

mod

Officin ApS
(selv)

I tidligere instans er truffet afgørelse af Østre Landsrets 2. afdeling den 14. juni 2019 (BS-2277/2019).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Poul Dahl Jensen, Lars Hjortnæs og Jan Schans Christensen.

Påstande

Studio X Viaduct ApS har nedlagt påstand om, at Officin ApS skal betale sagsomkostninger for byret og landsret til Studio X Viaduct ApS.

Officin ApS har ikke udtalt sig i anledning af kæremålet.

Sagsfremstilling

Studio X Viaduct ApS indgik i 2016 i drøftelser med Officin ApS om Officins lejemål på Vesterbro i København.

Den 15. januar 2017 fremsendte Studio X Viaduct en faktura på 100.000 kr. med tillæg af moms til Officin for "konsulentrådgivning af Officin, hjælp til budget og udarbejdelse af forretningsplan samt udarbejdelse af og delvist udførelse af

renovationsprojekt af studio og butik". Den 24. januar 2017 fremsendte Studio X Viaduct en rykker til Officin.

Efterfølgende opstod der mellem parterne tvist om, hvorvidt der var indgået en aftale om istandsættelse og indretning af Officins' lejemål, og i hvilket omfang, der var udført arbejde på lejemålet, som Officin skulle betale for.

Studio X Viaduct tilbød den 17. marts 2017 et forlig, hvorefter Officin skulle betale 50.000 kr.

Den 19. april 2017 tilbød Studio X Viaduct et nyt forlig, hvorefter Officin skulle betale 35.000 kr. med tillæg af moms (i alt 43.750 kr.).

Officin tiltrådte ikke nogen af forligsforslagene.

Den 13. februar 2018 anlagde Studio X Viaduct sag mod Officin med påstand om, at Officin skulle betale 100.000 kr.

Ved Københavns Byrets dom af 3. januar 2019 blev Officin frifundet, idet byretten fandt, at Studio X Viaduct ikke havde godtgjort, at "aftalen havde et omfang som anført af Studio X Viaduct eller til den anførte pris". Da Studio X Viaduct derefter havde tabt sagen, bestemte byretten, at Studio X Viaduct skulle betale sagsomkostninger med 17.500 kr. til Officin. Af byrettens begrundelse fremgår bl.a.:

"Efter A og Bs forklaringer om deres samarbejde lægges det til grund, at parterne i august og september 2016 holdt flere møder, hvor forskellige emner og projekter blev drøftet. Det er ubestridt, at der ikke på det tidspunkt eller siden blev indgået en skriftlig aftale.

Officin ApS bestrider at have indgået en aftale med Studio X Viaduct ApS og/eller A, men at drøftelserne alene omhandlede muligheden for, at A skulle indgå i lejemålet som fremlejer og i den forbindelse foretage mindre ændringer og renoveringer i lejemålet.

Heroverfor har Studio X Viaduct ApS anført, at parterne efter de indledende drøftelser mundtligt indgik en aftale, som parterne handlede ud fra i det efterfølgende forløb i efteråret 2016.

Det fremgår af de fremlagte e-mails, herunder e-mailen af den 2. oktober 2016 om HC container og e-mailkorrespondancen til C og mellem A og B af den 3. oktober 2016 om istandsættelse af lejemålet, at parterne efter de indledende møder har været involverede i at igangsætte nogle arbejder i lejemålet. Henset hertil og til Ds vidneforklaring om, at de på

mødet i september 2016 havde drøftet at fjerne en væg, finder retten det bevist, at parterne i et vist omfang havde aftalt, at der skulle udføres visse arbejder i lejemålet, herunder nedrivning af en væg og ændringer til køkkenet.

Det er imidlertid bestridt, dels i hvilket videre omfang arbejdet skulle udføres, dels i hvilket omfang Studio X Viaduct ApS skulle honoreres for projektledelse eller lignende i den forbindelse.

Foruden parternes forklaringer om aftalens omfang, har Studio X Viaduct ApS fremlagt to e-mails af den 21. og 25. oktober 2016. Det bemærkes dog, at begge e-mails er fremsendt på et tidspunkt, hvor det efter forklaringerne må lægges til grund, at der var tvivl om aftalens omfang. Ligesom oversigten i e-mailen af den 21. oktober 2016 ikke har karakter af en aftaletekst. Dertil kommer, at den fremsendte aftaletekst i e-mailen af den 25. oktober 2016 omtales af A som et udkast. Endvidere, at både aftaleteksten af den 25. oktober 2016 og oversigten i e-mailen af den 21. oktober 2016 er udfærdigede af A, og ikke ses at være blevet accepteret på et senere tidspunkt af Officin ApS eller B.

Under disse omstændigheder og som sagen er oplyst for retten i øvrigt, finder retten, at Studio X Viaduct ApS ikke alene ved As forklaring og de fremlagte e-mails af den 21. og 25. oktober 2016 har godtgjort, at aftalen havde et omfang som anført af Studio X Viaduct ApS eller til den anførte pris, hvorfor Officin ApS' frifindelsespåstand tages til følge."

Studio X Viaduct ankede dommen til landsretten og nedlagde i den forbindelse påstand om, at Officin skulle betale 125.000 kr.

Studio X Viaduct tilbød den 30. maj 2019 et nyt forlig, hvorefter Officin skulle betale 25.000 kr., som skulle afdrages med minimum 1.000 kr. pr. måned.

Officin tiltrådte ikke dette forligsforslag.

Den 3. juni 2019 blev sagen hovedforhandlet i landsretten, og landsretten kom under hovedforhandlingen med en tilkendegivelse om sagens udfald i tilfælde af, at der skulle afsiges dom i sagen. Af landsrettens tilkendegivelse fremgår bl.a.:

"Efter votering fremkom landsretten med en begrundet tilkendegivelse om sagens udfald i tilfælde af, at der skal afsiges dom i sagen. Landsretten bemærkede i den forbindelse, at en eventuel dom vil være enstemmig. Landsretten foreslog på den baggrund, at parterne forliger sagen, således at Officin ApS inden 14 dage skal betale 50.000 kr. til Studio X

Viaduct ApS med tillæg af procesrente fra sagens anlæg, og således at parterne overlader til landsretten at træffe afgørelse om sagens omkostninger for begge retter.

Såvel i tilfælde af dom som i tilfælde af forlig vil landsretten bestemme, at hver part skal bære egne omkostninger for begge instanser, dog at Officin ApS skal betale 3.000 kr. til Studio X Viaduct ApS til dækning af udgift til retsafgift for byret og landsret af det vundne beløb. ...”

Ved retsbog af 14. juni 2019 konstaterede landsretten, at begge parter havde tiltrådt landsrettens forligsforslag, men at der ikke var enighed om sagsomkostningerne, hvorfor landsretten traf bestemmelse herom. Af retsbogen fremgår bl.a.:

”Det materielretlige mellemværende mellem parterne er herefter forligt.

Landsretten konstaterede endvidere, at Studio X Viaduct ApS ikke kan tiltræde den omkostningsfordeling mellem parterne, som landsretten i forbindelse med fremsættelsen af forligsforslaget orienterede om, at landsretten ville træffe bestemmelse om såvel i tilfælde af dom som i tilfælde af forlig.

Efter votering besluttede landsretten, at hver part skal bære egne omkostninger for byret og landsret, dog at Officin ApS inden 14 dage skal betale 3.000 kr. til Studio X Viaduct ApS til dækning af udgifter til retsafgift for byret og landsret af det vundne beløb. Landsretten har ved omkostningsafgørelsen navnlig lagt vægt på, at Studio X Viaduct ApS beløbsmæssigt set alene har fået medhold i 40 procent af sin påstand, og at begge parter har et ansvar for de uklare aftaleforhold, der har ført til, at der har måttet gennemføres retssag om parternes mellemværende.”

Anbringender

Studio X Viaduct ApS har anført navnlig, at Studio X Viaduct må anses for at have vundet sagens juridiske problemstilling, ligesom selskabet flere gange i løbet af sagen har tilbudt at forlige sagen på et mindre beløb end det, landsretten kom frem til i sin tilkendegivelse.

Efter retsplejelovens § 312, stk. 4, skal modparten erstatte den tabende part udgifterne ved den derefter følgende del af processen, når den tabende part har tilbudt modparten, hvad der tilkommer denne. Bestemmelsen kan anvendes analogt, jf. Vestre Landsrets kendelse af 27. marts 2006 (UfR 2006.1911V).

Studio X Viaduct tilbød allerede den 17. marts 2017 at forlige sagen på betaling af 50.000 kr. Den 19. april 2017 tilbød Studio X Viaduct at forlige sagen på betaling af 43.750 kr., og lige inden hovedforhandlingen i landsretten blev det tilbudt at forlige sagen med betaling af 25.000 kr.

Officin måtte derfor bære risikoen for procesførelsen fra stævningens indlevering, idet Studio X Viaduct fik medhold i den juridiske problemstilling, uanset at beløbet blev nedsat.

Studio X Viaduct bør tilkendes sagsomkostninger for byret og landsret, og sagsomkostningerne bør ligge i den høje ende, idet sagen helt kunne have været undgået, hvis Officin havde indgået forlig.

Højesterets begrundelse og resultat

For Højesteret angår sagen spørgsmålet om fastsættelse af sagsomkostninger for byret og landsret, herunder hvilken betydning Studio X Viaduct ApS' forligstilbud til Officin ApS skal have for omkostningsafgørelsen.

To gange forud for sagsanlægget tilbød Studio X Viaduct Officin en forligsmæssig løsning, der gik ud på, at Officin skulle betale 50.000 kr. (første tilbud) eller 35.000 kr. + moms (andet tilbud). Officin accepterede ikke tilbuddene, hvorefter Studio X Viaduct anlagde sag med påstand om, at Officin skulle betale 100.000 kr. Officin påstod frifindelse. For landsretten forhøjede Studio X Viaduct påstanden til 125.000 kr. Kort før hovedforhandlingen i landsretten tilbød Studio X Viaduct Officin et forlig, hvorefter Officin skulle anerkende at skyldte 25.000 kr. (tredje tilbud). Heller ikke dette tilbud blev accepteret af Officin. Sagen blev herefter hovedforhandlet i landsretten, og efter tilkendegivelse fra landsretten endte sagen med et forlig, hvorefter Officin skulle betale 50.000 kr.

Med resultatet i landsretten har hver part for en del tabt og for en del vundet sagen i forhold til påstandene for byret og landsret. Efter retsplejelovens § 313, stk. 1, pålægger retten i en sådan situation en af parterne at betale delvise sagsomkostninger til modparten eller bestemmer, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til modparten.

Under hensyn til sagens udfald set i forhold til parternes påstande for byret og landsret og i øvrigt af de grunde, som landsretten har anført, tiltræder Højesteret, at hver part skal bære egne omkostninger for byret og landsret, dog således at Officin skal betale 3.000 kr. til Studio X Viaduct til dækning af udgifter til retsafgift for byret og landsret af det vundne beløb. Det bemærkes herved, at det har været nødvendigt for Studio X Viaduct at anlægge sagen for at opnå resultatet.

Det forhold, at Studio X Viaduct to gange forud for sagsanlægget tilbød Officin en forligsmæssig løsning, der svarede til eller var gunstigere for Officin end det, der endte med at blive sagens resultat, kan ikke føre til andet resultat. Efter afslaget fra Officin valgte Studio X Viaduct således at anlægge sag med påstand om betaling af 100.000 kr., og under anken blev påstanden forhøjet til 125.000 kr. Der må derfor ved omkostningsfastsættelsen tages hensyn til det yderligere arbejde, som den del af kravet, der overstiger 50.000 kr., har givet anledning til for Officin, der vandt denne del af sagen.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens omkostningsafgørelse

THI BESTEMMES:

Landsrettens afgørelse stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part.